

АНОТАЦІЯ

Лаврінець І.О. - Удосконалення системи управління у сфері використання об'єктів комунальної власності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». – Навчально-науковий інститут Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харків, 2025.

Представлена дисертація є завершеною науково-дослідною роботою, в якій вирішена актуальна наукова проблема, яка стосується удосконалення системи управління у сфері використання об'єктів комунальної власності.

Необхідність дослідження удосконалення системи управління у сфері використання об'єктів комунальної власності зумовлюється практичною потребою розбудови фінансово спроможних територіальних громад, зміни підходів до управління комунальною власністю на основі європейського досвіду, врахуванні процесів Європейської інтеграції, продовження реформи децентралізації та здійснення діяльності в умовах глобальних викликів. В процесі інтеграції України до європейської спільноти спостерігається необхідність зміни та уточнення наявних підходів до управління об'єктами комунальної власності. Цифрова трансформація у сфері публічного управління співпала, результати реформи децентралізації влади, військові дії на території нашої держави, процес європейської інтеграції вимагає від органів місцевого самоврядування швидких та ефективних дій щодо розвитку власних територій саме через процес управління наявними ресурсами. Поєднання цих процесів створили нові умови для функціонування, реагування на виклики та розвитку місцевого самоврядування в Україні. Одночасно територіальні громади у 2020 році почали новий етап власної діяльності адже починаючи з 2020 року територіальні громади отримали нові межі, повноваження та джерела

наповнення місцевого бюджету. Перед новоутвореними об'єднаними територіальними громадами постали важливі і актуальні завдання визначення нових шляхів та механізмів розвитку, активізації процесів навчання та розвитку персоналу та необхідності підвищення системи управління об'єктами комунальної власності. Управління комунальною власністю являється головним механізмом для забезпечення успішного соціального та економічного розвитку громад. Актуальність теми, в умовах війни, європейської інтеграції обумовлена необхідністю здійснення відповідності регіональної політики України до вимог та критерії ЄС, подальшого розвитку реформи децентралізації та процесів відновлення та розвитку. На сьогодні, для органів місцевого самоврядування, важливими завданнями являються спрямування дій на формування стратегічних підходів до управління об'єктами комунальної власності, що має знаходити своє вираження у стратегіях розвитку територіальних громад, місцевих програмах підвищення ефективності управління наявними ресурсами тощо та розробки проєктів розвитку територіальної громади на основі розроблених стратегій. Важливим аспектом цього процесу є вивчення та адаптація європейського досвіду, розвиток міжмуніципального співробітництва між територіальними громадами України та Європи. Проте на сучасному етапі потребує детального вивчення питання підвищення рівня ефективності управління об'єктами комунальної власності в умовах впливу військових дій, реформи децентралізації, впливу процесів Європейської інтеграції на рівень територіальних громад та переймання найкращих практик управління комунальною власністю.

У дисертації уперше на основі комплексного детального аналізу процесу управління об'єктами комунальної власності в умовах глобальних політичних викликів, вступу України до Європейського Союзу та розвитку цифрових технологій визначено нові підходи до управління об'єктами комунальної власності. Дані підходи включають необхідність збільшенні

кількості та якості міжмуніципальних партнерств і двосторонньої співпраці для спільного розвитку та реалізації проєктів, поглиблення співпраці з громадськими організаціями, що передбачає їх залучення до спільної розробки проєктів розвитку територіальної громади, напрацювання сталих зв'язків із європейськими партнерами, детальний аналіз потенційних ризиків та визначення шляхів реагування на можливі ризики, запровадження обов'язкового використання електронних реєстрів, автоматизованих систем обліку та управління об'єктами комунальної власності.

Наукова новизна полягає в тому, що визначено теоретичну, правову основу управління у сфері використання об'єктів комунальної власності, проведено аналіз міжнародного досвіду та підходів до управління комунальною власністю. Вперше проаналізовано вплив глобальних викликів на процеси управління об'єктами комунальної власності та охарактеризовано вплив процесів цифрової трансформації на підвищення рівня ефективності управління комунальною власністю. Визначені науково-практичні підходи до підвищення рівня ефективності управління у сфері використання об'єктів комунальної власності рівні громад. Проведено поглиблений аналіз статистичних-аналітичних даних у сфері використання об'єктів комунальної власності та визначено подальші перспективи реформування системи управління у сфері використання об'єктів комунальної власності на основі минулих та поточних законодавчих ініціатив та сучасних процесів на рівні нашої держави. Визначено основні завдання та напрямки розвитку для органів місцевого самоврядування у напрямку підвищення рівня ефективності управління об'єктами комунальної власності. Зокрема через використання стратегічних підходів до планування, діяльності, проведення детального аналізу наявних ресурсів, інвентаризації земельних ресурсів, застосування проєктно-орієнтованого підходу до процесів управління та розвитку

територій, розвитку міжмуніципального співробітництва та підвищення кваліфікації та навчання персоналу.

Розглянуті практичні ініціативи у сфері впровадження цифрових рішень та впливу подібних ініціатив на підвищення ефективності управління комунальною власністю та переваги та недоліки подібних рішень. На основі детального аналізу поточного стану управління у сфері використання об'єктів комунальної власності визначено перспективи та шляхи реформування даної сфери в Україні.

Розроблено практичні рекомендації для органів місцевого самоврядування, щодо стратегічного підходу до розробки стратегій розвитку, програм і проєктів розвитку територіальних громад в Україні, з урахуванням сучасних викликів та потреб громад у короткостроковій та середньостроковій перспективах. Удосконалено науково-практичні підходи до підвищення ефективності управління у сфері використання об'єктів комунальної власності базуються на детальному аналізі та врахуванні перспектив розвитку місцевого самоврядування в Україні, сценаріях подальшого впровадження реформи децентралізації, прогнозах щодо завершення бойових дій та інтеграції України до Європейського Союзу.

Ключові слова: децентралізація, комунальна власність, управління, публічне управління, місцеве самоврядування, територіальні громади, електронні сервіси, регіональна політика, публічне управління, розвиток, об'єкти комунальної власності, місцевий розвиток, локальний розвиток, забезпечення місцевого економічного розвитку, стратегічні напрями, сталий розвиток, інноваційні підходи, належне врядування, ефективність, сталий розвиток, управління на місцевому рівні, бюджетне планування, державне управління, ресурси громад, ефективність управління у сфері використання об'єктів комунальною власністю.

ABSTRACT

Lavrinetz I.O. – Improving the Management System in the Sphere of Municipal Property Management. – Qualification Research Paper in the Form of a Manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 281 "Public Administration and Governance." – Educational and Scientific Institute "Institute of Public Administration" of V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, 2024.

The presented dissertation is a completed scientific research work that addresses a pressing scientific problem related to improving the management system in the field of municipal property utilization.

The necessity of researching the improvement of the management system in the field of municipal property utilization is driven by the practical need to build financially capable territorial communities, change approaches to municipal property management based on European experience, integrate into the European Union, continue the decentralization reform, and operate under global challenges. As Ukraine integrates into the European community, the approaches to managing municipal property are also transforming. The digital transformation in public administration has coincided with the decentralization reform results, military actions on the territory of our state, and the European integration process, requiring local self-government bodies to take swift and effective actions to develop their territories through resource management. The combination of these processes has created new conditions for the functioning, response to challenges, and development of local self-government in Ukraine.

Simultaneously, in 2020, territorial communities entered a new phase of their activities, as they received new boundaries, powers, and sources of local budget revenues. Newly established amalgamated territorial communities faced significant and urgent tasks, including identifying new pathways and mechanisms

for development, enhancing staff training and development processes, and improving the management system of municipal property. Municipal property management is a key mechanism for ensuring the successful social and economic development of communities. The relevance of this topic, in the context of war and European integration, is driven by the need to align Ukraine's regional policy with EU requirements and criteria, further develop the decentralization reform, and support recovery and development processes.

Currently, for local self-government bodies, an important task is to direct actions toward forming strategic approaches to municipal property management, which should be reflected in territorial community development strategies, local programs aimed at increasing the efficiency of resource management, and the development of community projects based on strategic planning. A crucial aspect of this process is studying and adapting European experience, as well as fostering intermunicipal cooperation between Ukrainian and European territorial communities. However, at this stage, there is a need for an in-depth study of the effectiveness of municipal property management under the influence of military actions, decentralization reform, and European integration processes at the territorial community level, along with adopting best practices in municipal property management.

For the first time in this dissertation, based on a comprehensive and detailed analysis of the municipal property management process amid global political challenges, Ukraine's accession to the European Union, and the development of digital technologies, new approaches to managing municipal property have been identified. These approaches include increasing the quantity and quality of intermunicipal partnerships and bilateral cooperation for joint development and project implementation, strengthening collaboration with civil society organizations by involving them in the development of community projects, establishing long-term partnerships with European counterparts, conducting detailed risk analyses, and determining strategies for mitigating

potential risks. Additionally, mandatory use of electronic registries, automated accounting systems, and municipal property management systems is proposed.

The scientific novelty of the dissertation lies in the definition of the theoretical and legal foundations of management in the field of municipal property utilization, as well as an analysis of international experience and approaches to municipal property management. For the first time, the impact of global challenges on municipal property management processes has been analyzed, and the influence of digital transformation on improving municipal property management efficiency has been characterized. Scientific and practical approaches to enhancing efficiency in municipal property utilization at the community level have been identified. A detailed statistical and analytical examination of municipal property utilization has been conducted, and future prospects for reforming the management system in this field have been outlined based on past and current legislative initiatives and modern national-level processes.

Key tasks and directions for local self-government development in improving municipal property management efficiency have been determined. This includes the use of strategic planning approaches, conducting a thorough analysis of existing resources, land inventory, adopting a project-oriented approach to governance and territorial development, fostering intermunicipal cooperation, and improving personnel training and education.

Practical initiatives in implementing digital solutions and their impact on increasing the efficiency of municipal property management, along with the advantages and disadvantages of such initiatives, have been explored. Based on a detailed analysis of the current state of municipal property utilization management, the prospects and pathways for reforming this sector in Ukraine have been identified.

Practical recommendations for local self-government bodies have been developed regarding strategic approaches to drafting development strategies,

programs, and projects for territorial communities in Ukraine, taking into account contemporary challenges and community needs in the short- and medium-term. Based on studied materials, practical experience, and modern trends, three possible scenarios for the development of municipal property management over the next three to five years have been outlined.

Scientific and practical approaches to improving municipal property utilization management efficiency have been refined based on a detailed analysis and consideration of the prospects for local self-government development in Ukraine, scenarios for further decentralization reform implementation, forecasts regarding the end of hostilities, and Ukraine's integration into the European Union.

Keywords: decentralization, municipal property, management, public administration, local self-government, territorial communities, electronic services, regional policy, public administration, development, municipal property objects, local development, local development, ensuring local economic development, strategic directions, sustainable development, innovative approaches, good governance, efficiency, sustainable development, local management, budget planning, public administration, community resources, management efficiency in the use of municipal property objects.